

Огляд ситуації на банківському ринку України

за 28.11.2016-02.12.2016

Основні події

- За попередніми даними НБУ, обсяг золотовалютних резервів України в листопаді скоротився на 1,6% (до 15,27 млрд. дол. США станом на 01.12.2016 р.). Зменшення золотовалютних резервів пов'язане з переоцінкою валют в їх структурі, зниженням вартості золота, а також платежами в рамках обслуговування та погашення державного і гарантованого боргу в іноземній валюті (147,2 млн. дол. США). У той же час, певну підтримку золотовалютним резервам в зазначеному періоді надали операції НБУ на валютному ринку (чиста купівля валюти НБУ в листопаді склала 80 млн. дол. США). Крім того, було отримано кредит від ЄС в розмірі 59,6 млн. дол. США.
- Згідно з даними, опублікованими на офіційному НБУ, збиток діючих банків на січень-жовтень 2016 року склав 12,6 млрд. грн. При цьому, діяльність 65 банків в зазначеному періоді була прибутковою (ними отримано прибуток у розмірі 9,6 млрд. грн.), 35 банків – збитковою. Обсяг чистого процентного доходу банківської системи за 10 місяців 2016 року склав 38,1 млрд. грн. (на 10,2% менше показника аналогічного періоду 2015 року); чистого комісійного – 20,4 млрд. грн. (на 12,9% перевищує показник січня-жовтня 2015 року). Істотний вплив на фінансовий результат банківської системи продовжують чинити витрати на формування резервів.
- На офіційному сайті НБУ опубліковані дані грошово-кредитної статистики, а також макроекономічний і монетарний огляд за жовтень.
- У жовтні монетарна база скоротилася на 0,2 в.п., кредитний портфель - на 0,6 в.п., заборгованість по кредитах НБУ – на 2,8 в.п. Рівень доларизації кредитного портфеля і депозитів за місяць зменшився на 3 п.п. і 1 п.п. відповідно. Обсяг вкладень банків в депозитні сертифікати НБУ за місяць зріс на 18,7% (до 41,9 млрд. грн.).
- Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу в жовтні 2016 року зменшився до 234 млн. дол. США. У той же час, загальний профіцит платіжного балансу (91 млн. дол. США) в зазначеному періоді був пов'язаний зі значними надходженнями за фінансовим рахунком (+311 млн. дол. США).
- 29.11.2016 р. Приморський районний суд м. Одеса задовольнив клопотання власника ПАТ «Імексбанк» Л.Климова про скасування заходів забезпечення за цивільним позовом НБУ. Зазначена фізична особа була фінансовим поручителем за кредитом, наданим банку регулятором. З травня 2015 ПАТ «Імексбанк» знаходиться в процесі ліквідації.
- Згідно із заявою Глави Зовнішекономічного банку С.Горькова, дочірній підрозділ в Україні (ПАТ «Промінвестбанк») може бути продано до кінця року.
- НБУ має намір доручити банкам зібрати заявки клієнтів на репатріацію дивідендів в 2017 році. Про це заявив заступник глави НБУ О.Чурій. Влітку регулятор скасував заборону на репатріацію дивідендів за 2014-2015 рр. (з певними обмеженнями), після чого в закордонні юрисдикції сплачено близько 0,6 млрд. дол. США.
- НБУ презентував концепцію нової моделі валютного регулювання, а також дорожню карту по його введенню. Відповідно до повідомлення, опублікованого на сайті регулятора, пропонується модель валютного регулювання буде втілена в життя за допомогою нового законодавства, яке займе місце Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 1993 року та численних нормативно-правових актів.

Важливі нормативно-правові акти

- Національний банк України продовжив тестовий період для подання форми № 661 «Звіт про пов'язаних з банком осіб». Відповідно до листа НБУ від 23.11.2016 р., термін подачі звітної форми в тестовому режимі продовжено на 1 місяць. Згідно з інформацією НАБУ, надання додаткового терміну дозволяє банкам доопрацювати облікові системи за визначенням пов'язаних осіб, зібрати необхідну інформацію для розкриття в звітності, налагодити процеси формування і контролю форми № 661.

Тимчасові адміністрації та ліквідації

- Ліквідацію АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» продовжено на рік – до 04.12.2017 р. (Рішення № 2642 від 01.12.2016 р.).

Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, минулого тижня від реалізації активів 31 проблемного банку отримано 30,8 млн. грн.; на поточному тижні від реалізації активів (в основному кредити і основні засоби) 42 неплатоспроможних банків ФГВФО планує отримати 2,29 млрд. грн.

ФГВФО істотно (в 6 разів) збільшив максимальну суму винагороди торгових майданчиків (організаторів торгівлі) при продажу майнових прав за кредитами проблемних банків. Таким чином, організатори торгів зможуть отримувати винагороду до 3% від суми продажу (але не більше 1,5 млн. грн.).

В листопаді обсяг активів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб зменшився на 1,8% - до 7,69 млрд. грн. станом на 01.12.2016 р.

Грошово-кредитний ринок

Ситуація на грошово-кредитному ринку країни минулого тижня була відносно стабільною. Банки дещо наростили обсяг залишків на коррахунках, а також інвестицій в ОВДП та депозитні сертифікати НБУ. Останнє може бути пов'язано з періодом бюджетних платежів, коли більшість установ часом була змушена підтримувати надлишкову ліквідність для забезпечення безперебійних платежів клієнтів.

Обсяг іммобілізації ліквідності банківської системи за рахунок розміщення депозитних сертифікатів НБУ минулого тижня склав **48,09 млрд. грн.** (28,3 млрд. грн. тижнем раніше). Із зазначеної суми, 67% складають депозитні сертифікати «овернайт» з прибутковістю 12% річних (228 заявок банків); прибутковість 2-х тижневих сертифікатів (139 задоволених заявок) склала 14% річних. За даними НБУ, на минулому тижні задоволено 5 заявок банків на надання кредитів рефінансування НБУ за ставкою 16% річних. Обсяг наданих позик в зазначеному періоді склав **0,73 млрд. грн.**

У порівнянні з попереднім тижнем обсяг кредитування на міжбанківському ринку скоротився майже на 40% і склав **6,01 млрд. грн.** Процентні ставки за міжбанківськими ресурсами коливалися в межах 12,5%-15,5%. Ставки за міжбанківськими кредитами та депозитами у валюті залишаються стабільно низькими. Згідно з даними статистики НБУ, основний обсяг угод на міжбанківському кредитному ринку формується кредитами на умовах СВОП.

Минулого тижня обсяг ОВДП у портфелі банків збільшився на 0,69 млрд. грн. (до 156,9 млрд. грн. станом на 05.12.2016 р.); при цьому, загальний обсяг державних паперів в обігу в зазначеному періоді скоротився на 2,17 млрд. грн. (до 538,7 млрд. грн.). На попередньому тижні ОВДП на первинному ринку не розміщувалися; на вторинному ринку здійснювалися переважно, біржові угоди з державними борговими паперами, а також операції РЕПО.

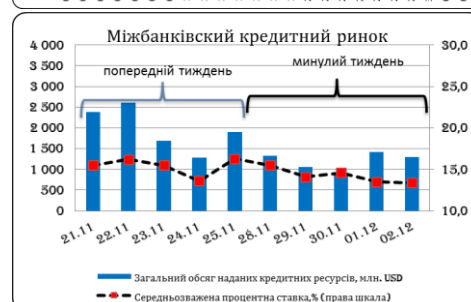
Процентні ставки за залученими ресурсів на внутрішньому ринку коливалися несуттєво. Станом на 02.12.2016 р.:

- середня ставка по депозитах ФО в національній валюті склала 17,2% (↑);
- середня ставка по депозитах ФО в іноземній валюті склала 5,6% (↓);
- середня ставка по депозитах ЮО в національній валюті склала 9,3% (↑);
- середня ставка по депозитах ЮО в іноземній валюті склала 4,8% (↑);
- середня ставка по кредитах ФО в національній валюті склала 32,5% (↑);
- середня ставка по кредитах ЮЛ в національній валюті склала 14,3% (↓);
- середня ставка по кредитах ЮЛ в іноземній валюті склала 8,1% (↓).

Відображені зміни в порівнянні з 25.11.2016 р.

Індекс депозитних ставок, який розраховується НБУ та компанією Thomson Reuters демонстрував тенденцію до зростання. Найзначніше за останній тиждень зросли процентні ставки по депозитах в гривні, найменш - по депозитах в доларах США і Євро (ставки по 12 місячних депозитах в євро не змінилися).

Платоспроможний попит на банківські кредити залишається досить слабким. У той же час, напередодні новорічних і різдвяних свят ми не виключаємо збільшення потреби в грошах з боку населення та підприємств (для оплати за імпортованими контрактами), що буде сприяти скороченню депозитної бази при одночасному збільшенні попиту на споживчі позики.

	05.12.2016	UAH	USD	EUR
3 міс.		16,13	4,25	3,28
6 міс.		17,24	5,13	4,06
9 міс.		16,88	4,39	3,03
12 міс.		17,94	5,69	4,80

Валютний ринок

Ситуація на валютному ринку залишається контрольованою, хоча курсові коливання дещо розширилися. Минулого тижня регулятором проведено 2 аукціони (29.11.2016 р. та 30.11.2016 р.) на яких викуплено, в цілому 47,6 млн. дол. США. Публікація списку «нелегітимних» обмінних пунктів в м. Києві (32 одиниці) може свідчити про посилення тиску регулятора на «сірий ринок» готівкової валюти. У той же час, ми вважаємо, що при збереженні діючих обмежень та заходів адміністративного регулювання на валютному ринку, попит з боку населення і бізнесу на «невраховані конверсійні операції» залишатиметься високим.

Опублікована на офіційному сайті НБУ статистика за жовтень свідчить про скорочення масштабів готівкового ринку, в порівнянні з попереднім місяцем майже в 2 рази. При цьому, чистий попит населення на іноземну валюту зменшився з 283 млн. дол. США у вересні до 114 млн. дол. США в жовтні.

У руслі раніше прийнятих нормативних документів НБУ, ми очікуємо посилення попиту на валютному ринку країни при досить слабкому запасі ЗВР. З врахуванням очікуваних платежів за енергоносії, дефіцит рахунку поточних операцій може посилитись. При цьому, ймовірність додаткових валютних надходжень по кредитному каналу від наднаціональних донорів (від МВФ і ЄС) в грудні є невисокою. Крім того, можлива приватизація великих об'єктів державної власності, навряд чи надасть належну підтримку національній валюті в поточному році (очікувані надходження від приватизації навіть при оптимістичному сценарії не здатні компенсувати від'ємне сальдо за торговельними операціями). Значна частина великих банків уже завершила процес докапіталізації, або буде проводити її за рахунок конверсії в капітал власних боргових зобов'язання банківських установ. При цьому, можливий продаж банківських установ (якщо буде здійснено) ймовірно, буде здійснюватися за межами території країни та не вплине на платіжний баланс країни. Певну підтримку гривні може надати продаж валюти населенням напередодні новорічних свят.

Таким чином, ми вважаємо, що напруження на валютному ринку буде присутнє, як мінімум, до кінця поточного року. При збереженні дисбалансів за зовнішніми торговельними операціями та слабкому потенціалі підтримки за рахунок іноземного фондування, ключові загрози для гривні зберігаються.

